

O viziune interdisciplinară asupra proceselor culturale europene *

Silvia DULSCHI,
doctor în istorie, conferențiar universitar interimar,
Academia de Administrare Publică
de pe lângă Președintele Republicii Moldova

SUMMARY

Culture is the one that renders "European bond and can preserve a sustainable unity in such a vast diversity". In this context, the role that culture has in the spiritual development of each nation, and of the Moldovan citizens in particular, is obvious. Currently, the European Union is playing an increasing role in cultural policy and European cultural cooperation. The study European cultural processes: implications for Republic of Moldova, written by Stela SPÎNU, PhD, treats the common values of Europe and Europeans, the EU's Culture programme, the new cultural policies of the Republic of Moldova and the bilateral and multilateral cultural cooperation.

Termenul „cultură” însumează totalitatea valorilor, normelor, semnificațiilor, acțiunilor intenționate și a atitudinilor comportamentale, precum și suporturile materiale, care le asigu-

tive și subiective, cantitative și calitative din cadrul culturii, concepute ca fenomen sistemic multidimensional și polifuncțional.

Cursul de lecții „Procese culturale europene: implicații pentru Republica Moldova,” elaborat de Stela Spînu, doctor în filologie, conferențiar universitar, ia în discuție probleme ce țin de valorile comune ale Europei și ale europenilor, integrarea europeană și politicile culturale promovate, conexiunea dintre cultură și comunicare, religia ca element definitoriu al culturilor, evoluția politicii culturale a Republicii Moldova în contextul relațiilor internaționale. Lucrarea propune o viziune interdisciplinară asupra temei vizate în titlu, investigația fiind efectuată din perspectiva culturologiei, a științelor politice, lingvistice și sociologice. Suportul metodologic și teoretico-științific al lucrării este constituit din investigații mai vechi și mai noi, ale căror contribuții științifice sunt recunoscute și apreciate.

Lucrarea este concepută în 10 părți distincte, dar interconectate. Volumul lucrării este pe măsura cerințelor, iar între părțile componente există un echilibru. Prima temă, *Conceptul de cultură: interpretațiune clasică*

ră difuzare și dinamism, dar și persoanele implicate și organizațiile ce-și propun scopuri spirituale, morale, artistice etc. Jean Monnet, considerat arhitectul Unității Europene, susținea: „Dacă ar fi să reîncep, aș începe prin cultură și aceasta întrucât cultura este cea care dă liantul european și poate menține o unitate durabilă într-o atât de vastă diversitate.” În acest context, procesele culturale sunt concepute ca o varietate de procese sociale, care vizează schimbările sau mutațiile obiec-

* Stela SPÎNU, „Procese culturale europene: implicații pentru Republica Moldova”. - Chișinău, 2013, Tipogr. Primex-com, 200 p.

și contemporană, relevă esența și conținutul conceptului de cultură, analizează componentele acesteia, stabilește relațiile existente între noțiunile de cultură și civilizație, accentuează ideea că cultura este un produs al societății, prin urmare are un caracter dinamic, iar schimbările care se produc în societate se reflectă în cultură, procesul globalizării fiind aici un catalizator al progresului cultural.

Tema ulterioară, *Unitatea culturală în spațiul comunitar european*, este axată pe subiecte actuale ale agendei culturale europene, cum ar fi identitatea personală și identitatea culturală în context european și premisele care au determinat colaborarea culturilor în spațiul european.

Tema a III-a, *Diversitate etnico-lingvistică și culturală în U.E.*, vine să definească noțiunea de diversitate culturală, să descrie varietatea etnică și lingvistică, care caracterizează spațiul comunitar european, să analizeze pluralismul cultural, specific ariei vizate.

Tema *Pluralismul religios contemporan în contextul integrării europene* pune în evidență faptul că religia nu a fost niciodată separată de fenomenul cultură, în Europa existând o legătură strânsă între religie și cultură: religia fiind parte a culturii, iar cultura influențând modalitățile de exprimare a religiei. Din acest motiv, se relatează despre o incontestabilă dimensiune religioasă a dialogului intercultural.

Pornind de la ideea că teoria cunoașterii se prelungește în teoria culturii, ambele fiind parte a teoriei comunicării, în următoarele două teme, *Comunicarea interculturală în sprijinul diversității U.E.* și *Multilingvismul – instrument de dialog intercultural*, autoarea reflectează asupra conexiunii dintre cultură și comunicare. Este evident că, deși sunt entități distincte, limba și cultura nu se pot dezvolta independent, ambele sunt produse ale spiritului, cooperând la edificarea spiritu-

alității fiecărei comunități. În cadrul acestor teme sunt scoase în relief dimensiunea culturală a multilingvismului, este accentuat rolul acestuia în sprijinul dialogului intercultural.

Este evident că sistemul cultural, ca parte componentă a sistemului social, este legalizat de politicile culturale. În acest context, în tema *U.E. – actor important la fundamentarea politicii culturale la nivel european*, este definit conceptul de politică culturală, sunt prezentate principiile care stau la baza politicilor culturale ale U.E., este analizat *Planul de lucru în domeniul culturii pentru perioada 2011-2014*, este elucidat conținutul și importanța *Convenției culturale europene*.

Tema a VIII-a, *Promovarea patrimoniului cultural al U.E.*, oferă definirea conceptului de patrimoniu cultural, descrie programele U.E. în scopul promovării valorilor culturale în spațiul comunitar european, abordează probleme privind educația culturală în UE și rolul pe care îl joacă conștiința unui patrimoniu cultural comun în construcția unui vast spațiu de securitate democratică.

Ultimele două teme, *Evoluția politicii culturale a Republicii Moldova în contextul relațiilor internaționale* și *Integrarea Republicii Moldova în viața culturală europeană*, sunt axate pe evoluții și efecte sociale ale politicii culturale promovate, descriu cadrul legal de reglementare a culturii, analizează realitățile și perspectivele vieții culturale a Republicii Moldova.

Incontestabil, prezenta lucrare, destinată studenților și masteranzilor de la specialitățile „Relații internaționale”, „Relații economice internaționale”, „Politologie”, „Teoria și practica administrației publice”, va fi oportună și unui public mai larg, care manifestă mult interes pentru dimensiunea pluralismului cultural și a dialogului intercultural în spațiul unitar european, servind drept sursă de completare a cunoștințelor.

Prezentat: 5 iulie 2013.

E-mail: silvia_moldovan@mail.ru